

Gud och vetenskapen

Skeptiker

Om person som har en tvivlande, kritisk, misstrogen inställning till något: tvivlare, fritänkare. I detta fall **en som kollar ett påstående grundligt innan han håller det för sant**. Motsats till dogmatiker.

Kristen

Om person med huvudsaklig tanke på det inre, religiösa livet. I detta fall **en som håller för sant att Gud finns och att Jesus är hans son**. Motsats till ateist.

Finansinspektör

Titel för tjänsteman i statens tjänst som övar tillsyn och kontroll över finansområdet. I detta fall **en som granskar försäkringsbranschens dataprocesser och modeller av verkligheten**. Motsats till finanshaj.

Gud och vetenskapen

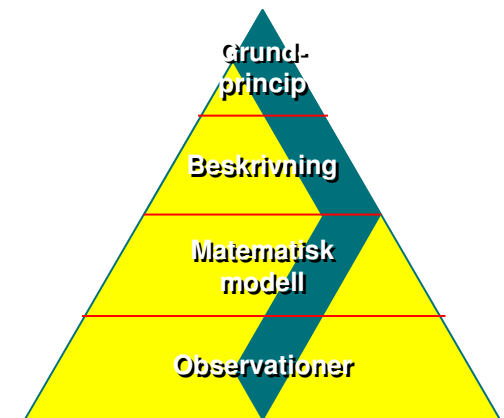
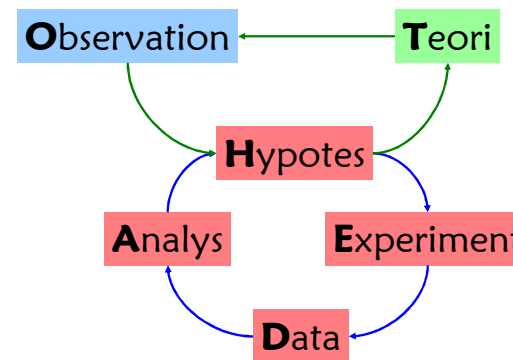

Kunskap om naturen baserat på observationer och repeterbara experiment enligt den vetenskapliga metoden och naturens lagbundenhet

1) Tro och vetande

2) Hur proffs granskar modeller av verkligheten

3) En modell av verkligheten från A – Ö utan Gud

Förutsättningar för BB: 10^{16} ¹²³
Big Bang densitet: 10^{93}
Expansionshastighet: 10^{79}
Naturkonstanter: 10^{74}
Stabil planet: 10^{21}
Stabil protein: 10^{14}
Enkel cell 12 proteiner: 10^{81}
Avancerat ekosystem: 10^{74}
 $10^{81} \times 10^{81} \times 10^{81} = 10^{243}$

Kosmos började existera, skapat av sig självt. (Borde, Guth och Vilenkin (BIG-teoriet))
Fran (nästan) ingenting. (Stephen Hawking)
Urett utan sätta. (Franklin, Dawkins, Harris, Coppe)
bosatt av biokemiska marionetter. (Richard Dawkins, Sam Harris)
vars tankar är illusioner. (Sam Harris, Jerry Coyne)

Natur religioner   **Organiserade religioner**   **Överta Aska**

GUD   **VETENSKAP**

Ordning   Insikter   Runkap

Naturen   **Liv**   **Evolution**   **Människa**

3 skrifvel per vildning
100 skrifvel per generation

Mathematics: $E = mc^2$, $a^2 + b^2 = c^2$, $F = (G \cdot m_1 \cdot m_2) / r^2$, $0 = 0$, $0 + 1 = 1 + 0$, $1 - 1 = 0$, $|P^i, P^j| = 0$

Science: Copenhagen pönlita i pönlita, Man yvörlita (all states are flat), Consistent histories, En renbiologisk teori, En renbiologisk teori, Biologisk DNA, Elementary cycles, Transitional, Biodynamic medicine, Objective collapse, Consciousness causes collapse, Man yvörlita, Quantum logic, Quantum information theory, Många, Time symmetric

<http://www.phd.org/idea/107/20051.short>

Finns det en absolut sanning?
ToE, den yttersta sanningen

Ja

Nej

Den yttersta sanningen är att den yttersta sanningen inte finns. Alltså finns det en yttersta sanning – och det är att den inte finns ...

(Själv motsägelse)

Kan den yttersta sanningen förändras?

Ja

Nej

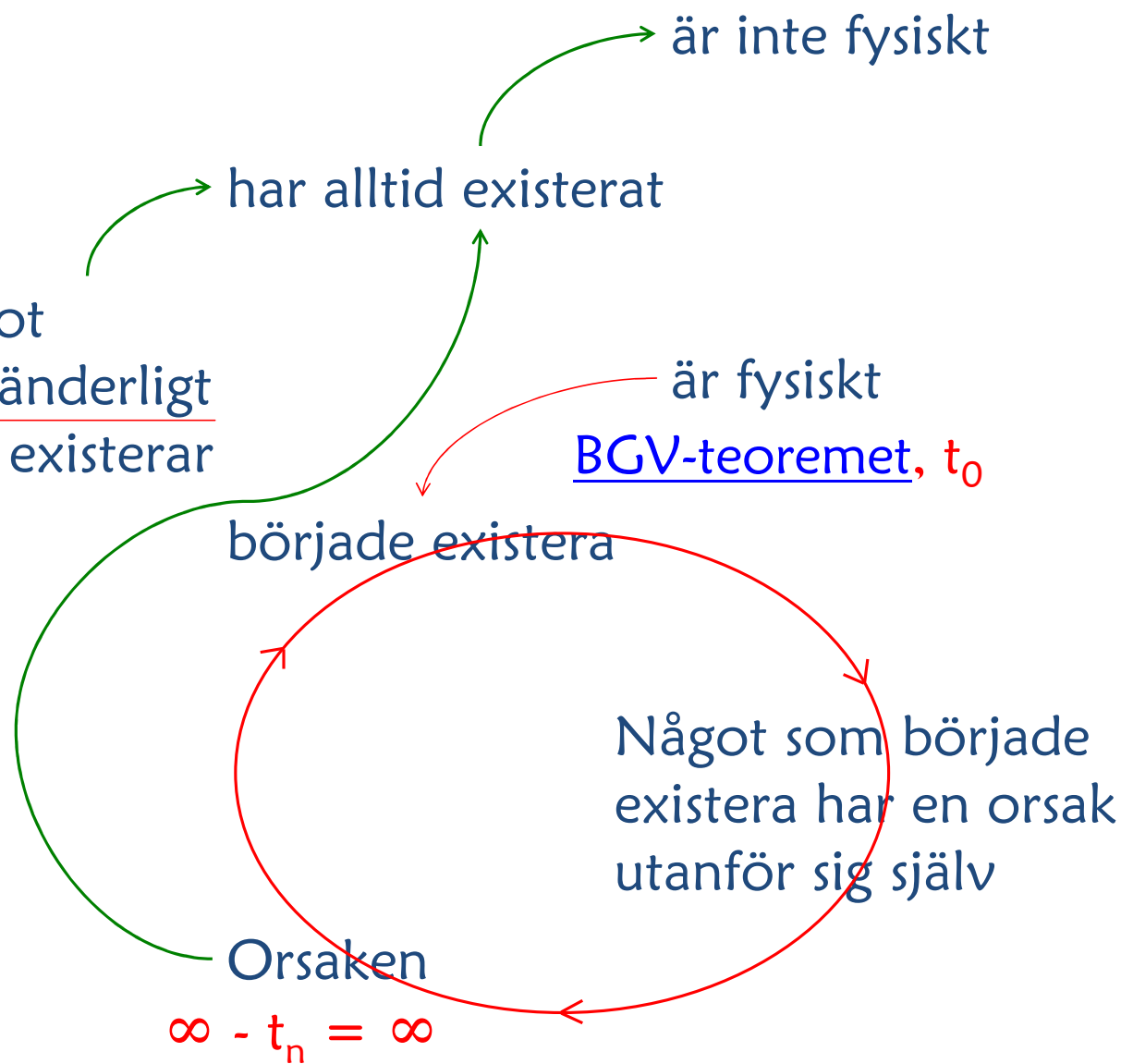
Den yttersta sanningen existerar, den är oföränderlig och tillgänglig för vetenskap och logisk härledning

Den yttersta sanningen är otillgänglig för vetenskap och logisk härledning

Den yttersta sanningen

Logisk härledning

Något oföränderligt som existerar

- är en - 1 (annars är den inte ytterst)
- är oföränderlig (annars är den inte sann)
- är evig (annars har den en orsak utanför sig själv)
- är alltings orsak (annars är den inte ytterst)
- är inte orsakat av något (annars är den inte ytterst)
- är fenomenalt kraftfull (ToE, kan orsaka ett universum)
- är inte fysisk (för då skulle den ha börjat existera, BGV-teoremet)
- är inte mekanisk (för då skulle vi fortfarande vänta, $\infty - t_n = \infty$)
- kan plötsligt göra något som den inte har gjort förut (inte lagbunden, inte tvungen, ref $\infty - t_n = \infty$)

Den yttersta sanningen

Logisk härledning

1 är personlig
eftersom "inte lagbunden"
och "inte tvungen"
indikerar fri vilja
(tro, religion)

Teism

2 är inte personlig
eftersom det strider mot
den vetenskapliga metoden
(vetande)

A-Teism

- är en – 1 (annars är den inte ytterst)
- är oföränderlig (annars är den inte sann)
- är evig (annars har den en orsak utanför sig själv)
- är alltings orsak (ToE, BGV-teoremet, annars är den inte ytterst)
- är inte orsakat av något (annars är den inte ytterst)
- är fenomenalt kraftfull (kan orsaka ett universum)
- är inte fysisk (för då skulle den ha börjat existera, BGV-teoremet)
- är inte mekanisk ($\infty - t_n = \infty$)
- kan plötsligt göra något som den inte har gjort förut (inte lagbunden, inte tvungen, ref $\infty - t_n = \infty$)

SVENSKA DAGBLADET

Start

Näringsliv

Kultur

Ledare

≡ Meny

Debatt

En myt att vetenskap kan förenas med religion

11 dec, 2012 Spara artikel Dela

Skeptiker

Om person som har en tvivlande, kritisk, mistrogen inställning till något: tvivlare, fritänkare. I detta fall **en som kollar ett påstående grundligt innan han håller det för sant.** Motsats till dogmatiker.

Fri tanke

Bibeln om
människan

**Jag bekänner inför dig,
helige och rättfärdige Gud,
att jag har syndat med
tankar, ord och gärningar.**

Fri betyder

- ✓ icke träl eller livegen
- ✓ icke utsatt för tvång
- ✓ som i sitt handlande icke behöver låta bestämma sig av någon annan; även om handling, härunder *fri vilja*
- ✓ frivillig, spontan
- ✓ fakultativ: valfri, icke fången eller bunden
- ✓ som icke (slaviskt) följer (eljest följda föreskrivna) regler; icke sträng, icke formalistisk
- ✓ som icke (slaviskt) följer föregångare
- ✓ självständig
- ✓ otvungen
- ✓ ohindrad med avseende på rörelse
- ✓ icke omedelbart sammanhängande med något annat
- ✓ icke inklämd av omgivningarna
- ✓ befriad från, utan skuld till något, oskyldig, frikänd

Inte fri vilja

Fri tanke

?

Fri tanke

Fri vilja

Bibeln om
människan

Inte fri tanke

Fri vilja

Dogmer

**Jag bekänner inför dig,
helige och rättfärdige Gud,
att jag har syndat med
tankar, ord och gärningar.**

Tolkningsföretråde

Fri tanke

Fri vilja

Bibeln om
människan

GUD

Objektiv moral

Fri vilja

ToE

VETENSKAP

Objektiv kunskap

God of the gaps

Kunskap om naturen baserat på observationer och repeterbara experiment enligt den vetenskapliga metoden och **naturens lagbundenhet**

Sam Harris
Neurovetenskap

“You no more decide the next thought you think than the next thought I write.”

“Free will is an illusion. Our wills are simply not of our own making.”

“In reality we're puppets performing scripted parts written by the laws of physics”

Jerry Coyne
Biologi

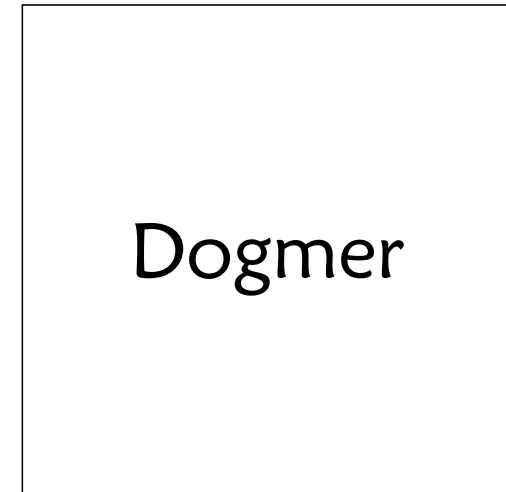
Fri tanke

Fri vilja

Inte fri tanke

~~Fri vilja~~

~~Jag bekänner inför dig, helige och rättfärdige Gud,~~
~~att jag har syndat med tankar, ord och gärningar,~~
som styrs av
naturkrafter

Inte fri vilja

Jag kan tänka
fritt

Jag kan **inte**
tänka fritt

Religion

Dogmer

?

Vetenskapen

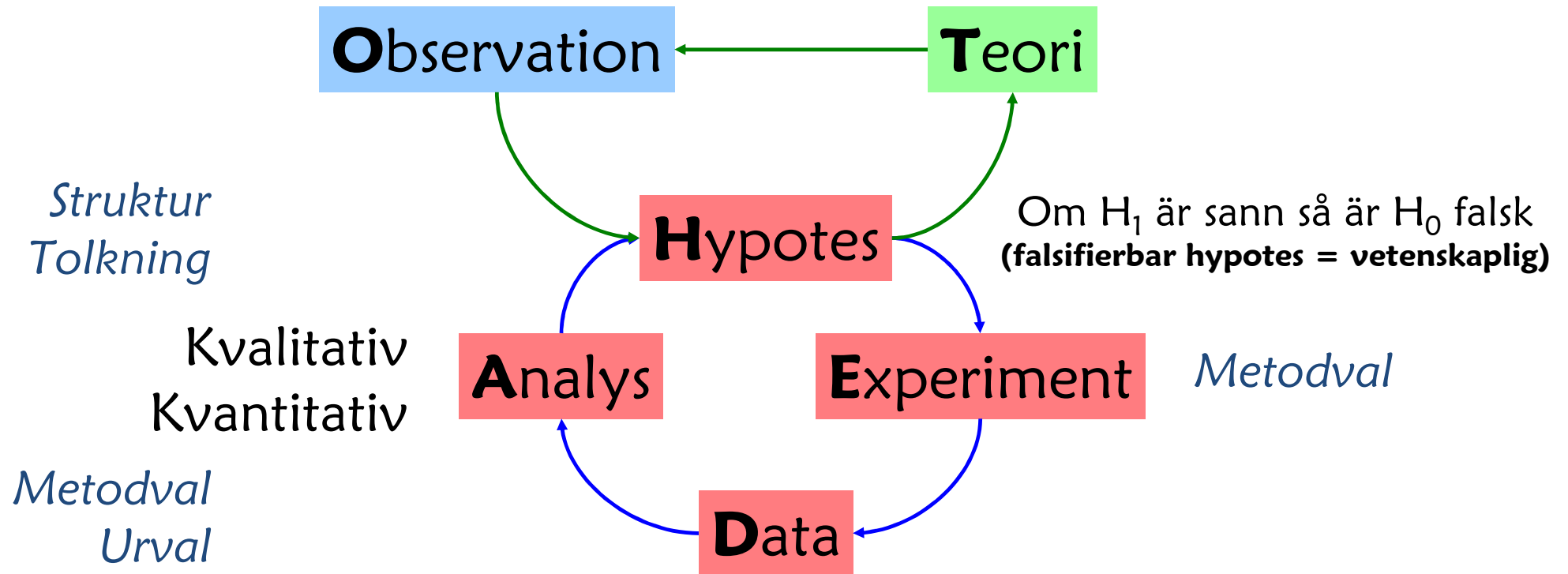

Jag väljer själv
vad jag vill
göra

Jag väljer **inte**
själv vad jag
vill göra

Den vetenskapliga metoden

Metodologisk naturalism är vetenskapens grundregel.

En vetenskaplig förklaring kan bara bestå av naturliga orsakssamband baserade på naturens lagbundenhet.

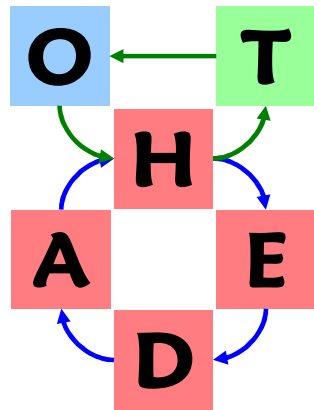
Har jag tänkt rätt?

Jag väljer själv vad jag vill göra

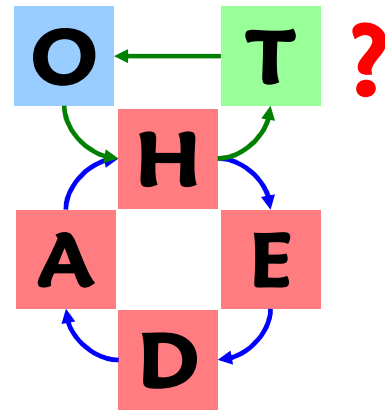
Jag kan tänka fritt

Jag kan **inte** tänka fritt

Religion

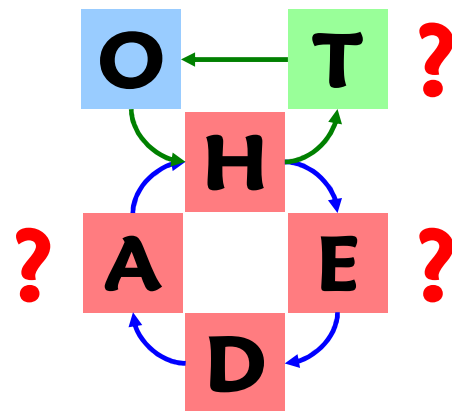

Dogmer

?

Vetenskapen

Jag väljer **inte** själv vad jag vill göra

SVENSKA DAGBLADET

Debatt

En myt att vetenskap kan förenas med religion

11 dec, 2012 Spara artikel Dela

Sant

Falskt

Jag väljer själv vad jag vill göra

Jag väljer **inte** själv vad jag vill göra

Jag kan tänka fritt

Jag kan **inte** tänka fritt

<p>Religion</p>	<p>Dogmer</p>
?	Vetenskapen

**Människan
är en varelse
som ...**

**kan välja vad
hon vill göra**

**inte kan välja
vad hon vill
göra**

**kan tänka
fritt**

**inte kan
tänka fritt**

Religion ☐ Sant ☐ Falskt	Dogmer
?	Vetenskap ☐ Sant ☐ Falskt

**Människan
är en varelse
som ...**

**kan välja vad
hon vill göra**

**inte kan välja
vad hon vill
göra**

**kan tänka
fritt**

**inte kan
tänka fritt**

Religion: <i>... kan göra rätt eller fel, bra eller dåliga saker</i>	Dogmer <i>... inte ska ifrågasätta auktoriteter</i>
?	Vetenskap: <i>... är en funktionell eller dysfunktionell automaton</i>

Hur granskar man
modeller av
verkligheten?

Vad är en modell av verkligheten?

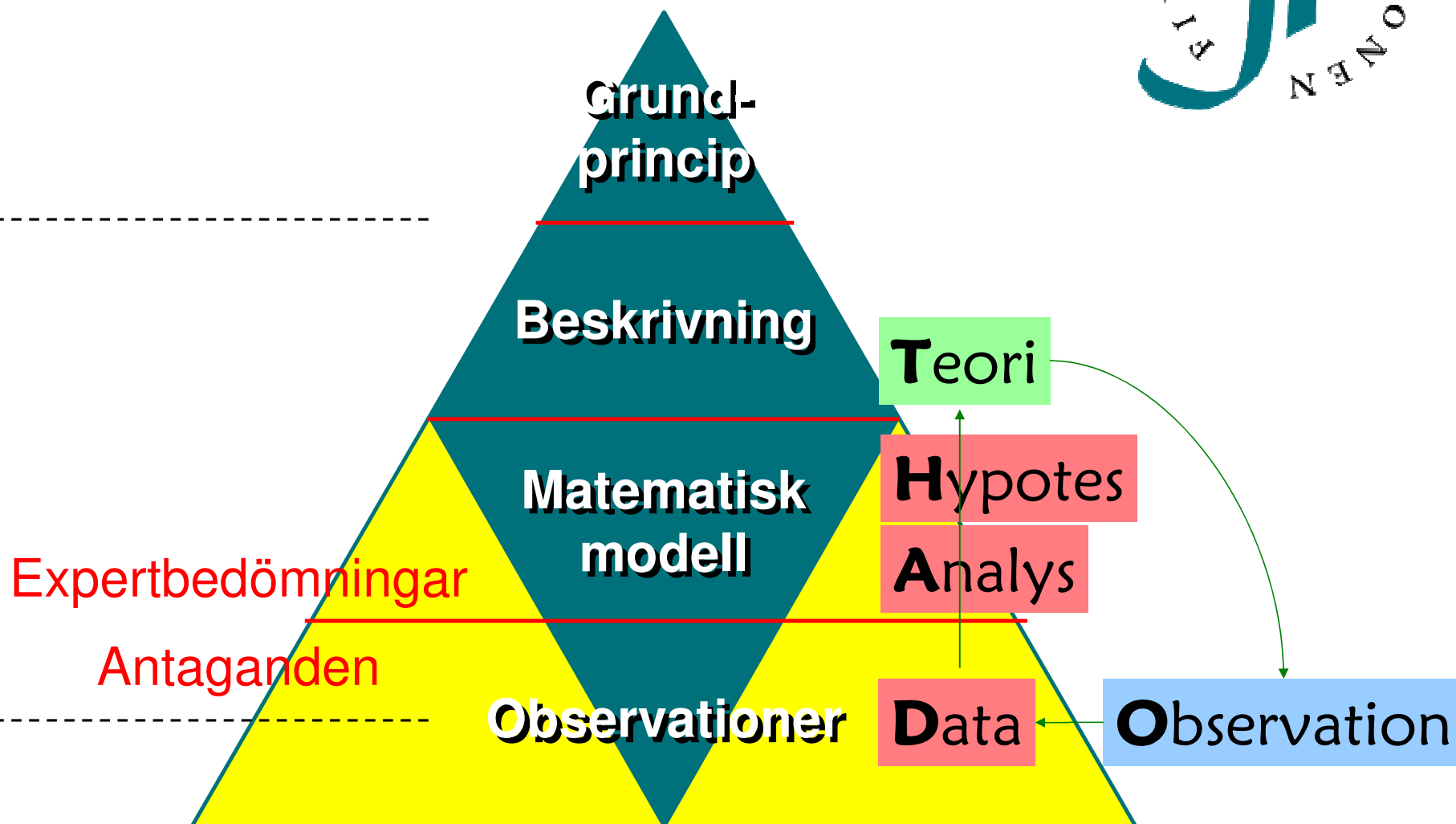
1. Kasta tärningen
2. Beskriv fördelningen
= ***Empirisk*** modell

1. Beskriv tärningen
2. Beräkna fördelningen
= ***Teoretisk*** modell

Skapa: Bottom-up, 100.000 timmar - 100.000.000 +

Granska: Top-down, 2.000 - 4.000 timmar

Besluta: Panel av oberoende experter och jurister*, 40 timmar

Insamling, bearbetning och tillämpning av data

*Juristerna ska bland annat säkerställa att beslut fattas på lika villkor för alla, så kallat "Level Playing Field" eller "Fairness"

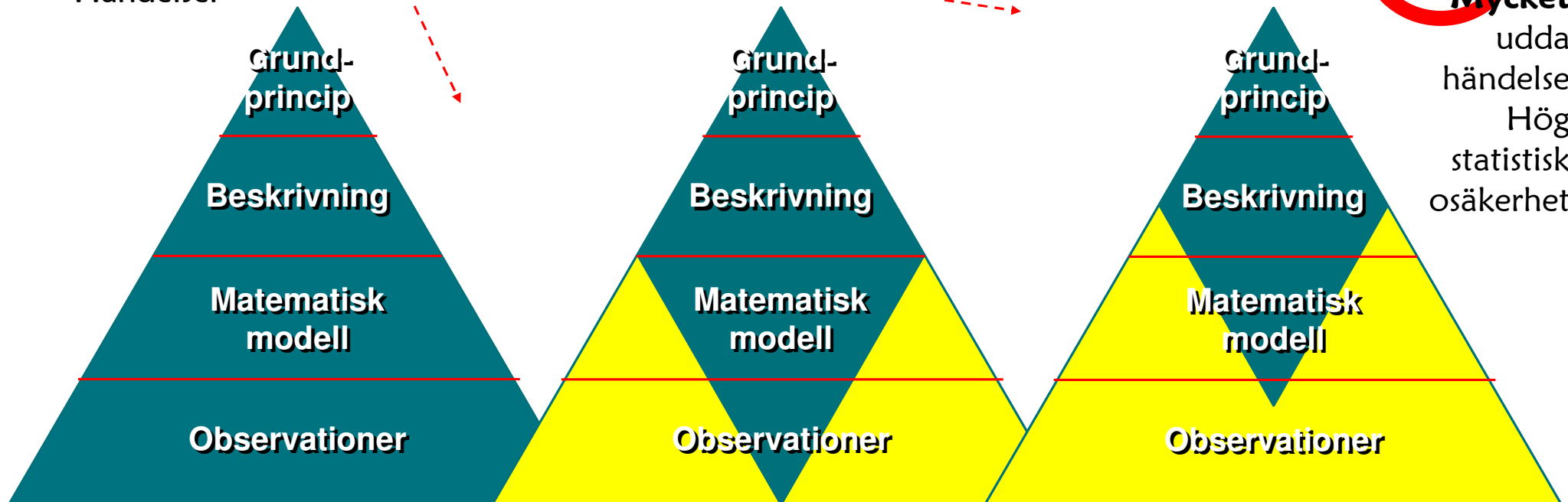
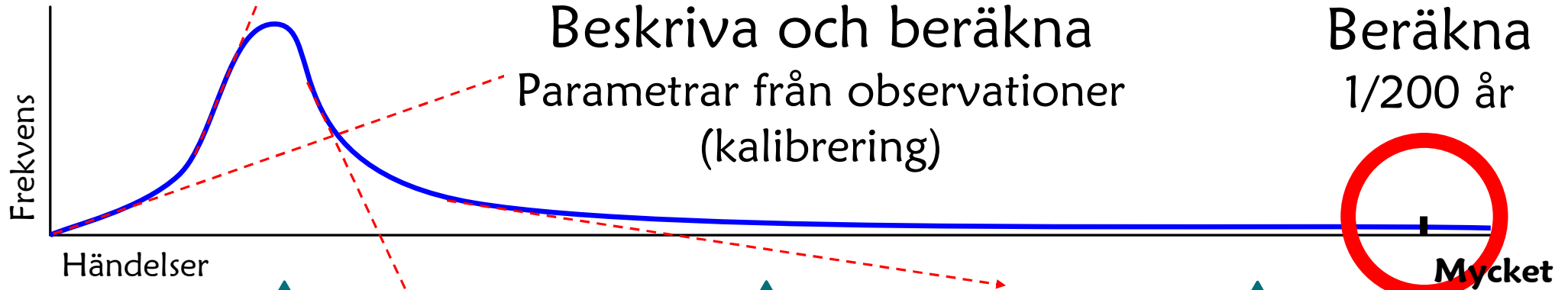

Beskriva
"Alla" observationer
är tillgängliga

Extrapolera
= hög *modellrisk*

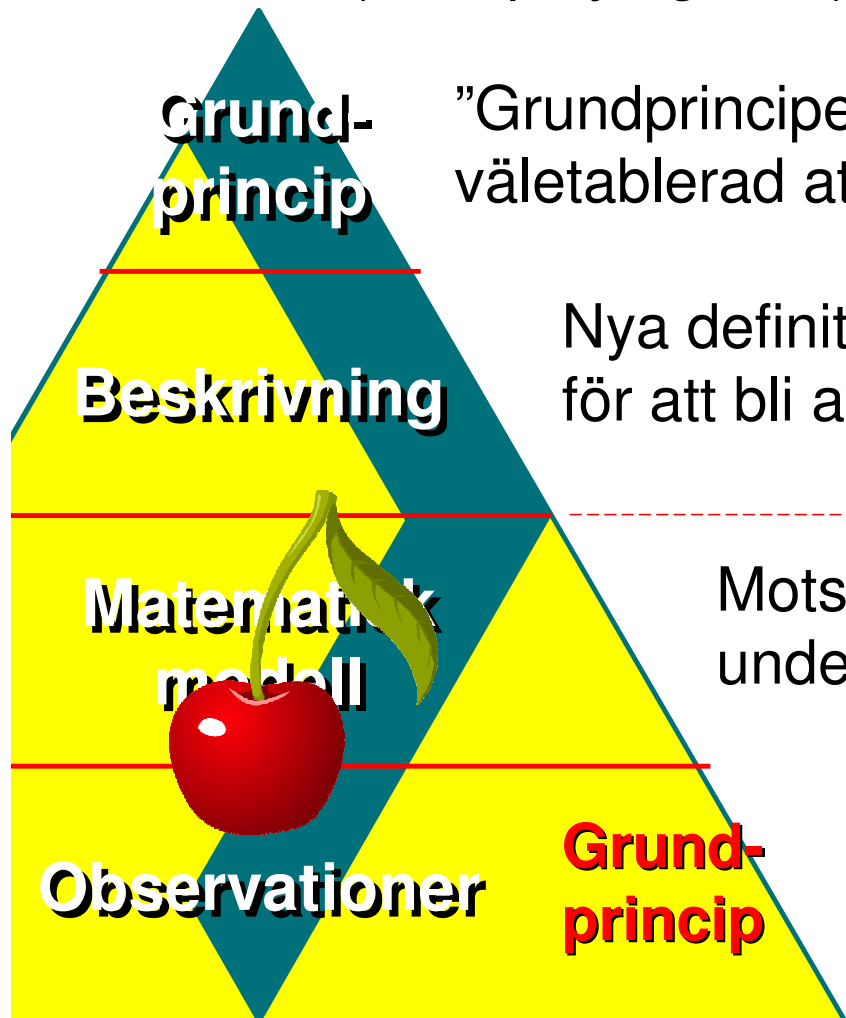
Beskriva och beräkna
Parametrar från observationer
(kalibrering)

Beräkna
1/200 år

En dålig modell kännetecknas av:

”Vår modell är speciell. Likabehandling (*level playing field*) gäller inte för oss.”

**Grund-
princip**

”Grundprincipen är så erkänd och väletablerad att den inte behöver granskas”

Beskrivning

Nya definitioner av kända begrepp för att bli av med centrala problem

**Matematisk
modell**

Motstånd mot att visa matematiken eller underliggande information och resonemang

Observationer

**Grund-
princip**

Man antar det som ska bevisas (cirkelresonemang)

Man väljer bara de fakta som stödjer den egna tesen (*cherry picking*)

Man förminskar inspektören eller obstruerar granskningen

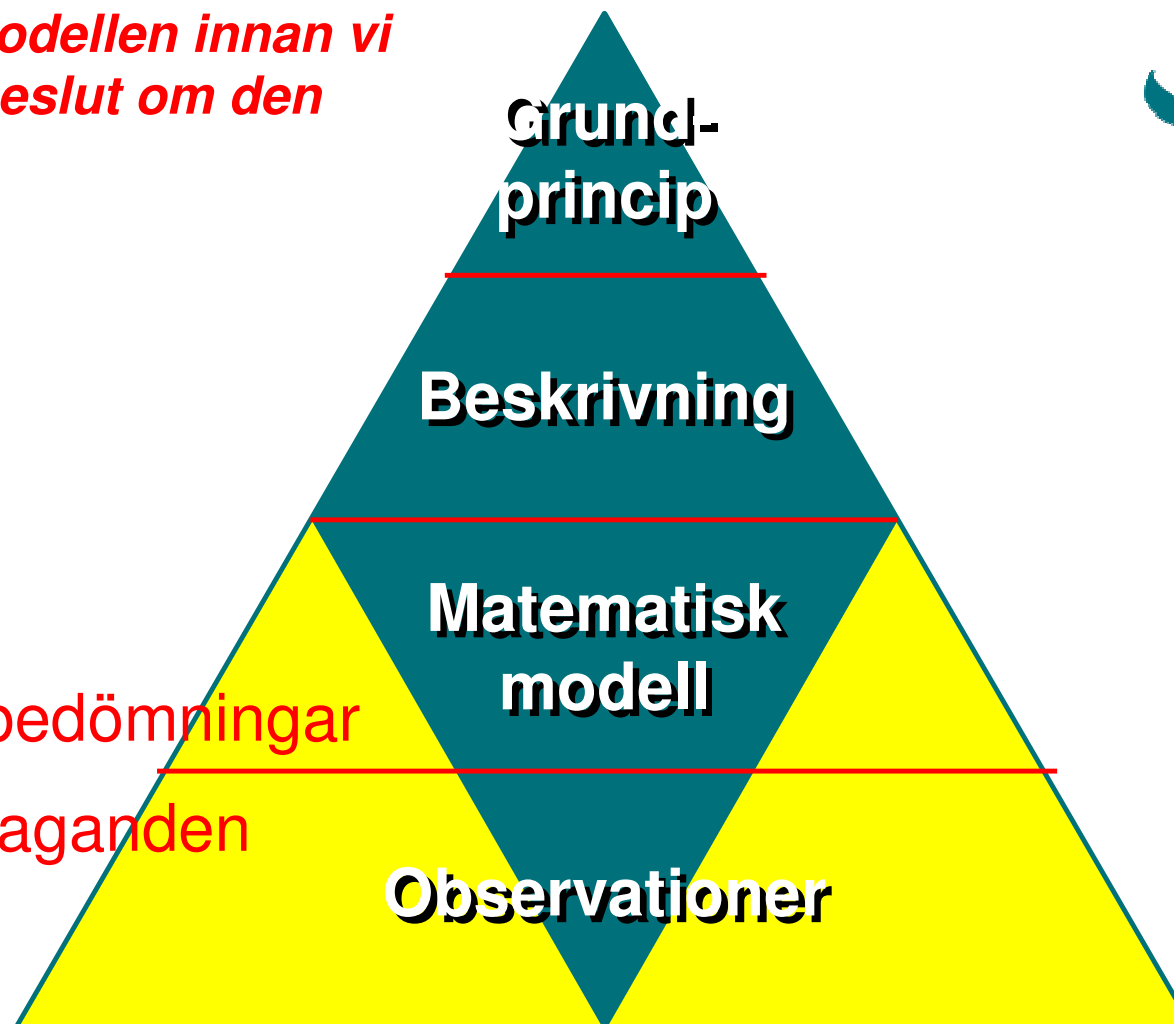
Sista steget innan tillstånd: "Ta oss från A till Ö"

En förutsättning för att få modellen godkänd

Ö

*En kontroll av att vi har
förstått modellen innan vi
fattar beslut om den*

Expertbedömningar

Antaganden

Grund-
princip

Beskrivning

Matematisk
modell

Observationer

Insamling, bearbetning och tillämpning av data

KONTROLLER

A

5/6

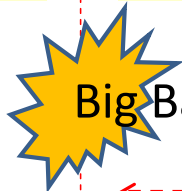
[ ]

- Förutsättningar för BB $10^{10^{123}}$
- Big Bang densitet 10^{60}
- Expansionshastighet 10^{120}
- Naturkonstanter 10^{500}
- Stabil planet 10^{281}
- Stabilt protein 10^{164}
- Enkel cell 12 proteiner 10^{63}
- Avancerat ekosystem 10^{390}

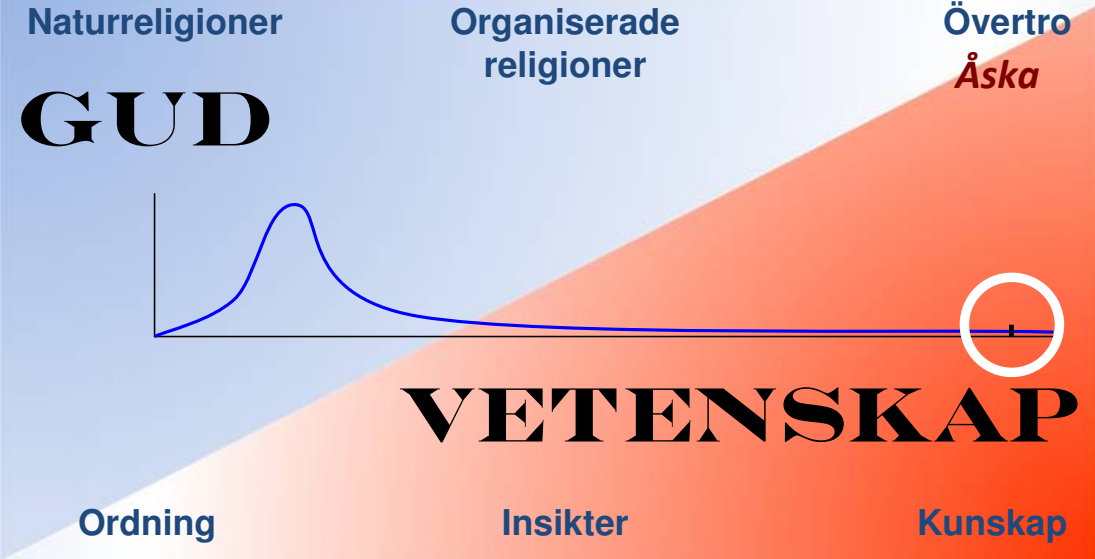
$$10^{25} \times 10^{80} \times 10^{45} = 10^{150}$$

sekunder x elementärpartiklar x reaktioner / sek

[Något]

Big Bang 10^{80}

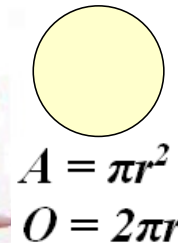
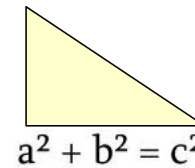
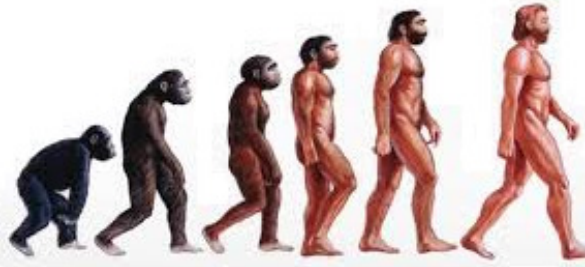
Naturen Liv Evolution Människa

~
 ■
 Modifierad avkomma
 Anpassning och naturligt urval

Språk och kommunikation
 om abstrakta objekt

- Copenhagen p(mäta = påverka)
- Many worlds (all states are real)
- Consistent histories
- Ensemble/statistical
- de Broglie-Bohm theory
- Relational QM
- Elementary cycles
- Transactional
- Stochastic mechanics
- Objective collapse
- Consciousness causes collapse
- Many minds
- Quantum logic
- Quantum information theories
- Modal
- Time-symmetric
- ...

3 skrivfel
 per celledelning
 100 skrivfel
 per generation

$$F = (G * m_1 * m_2) / r^2$$

$$E = mc^2$$

0

0 = 0

0 + 1 = 1 + 0

1 - 1 = 0

[P¹, P⁻¹] = 0

Max Tegmark:

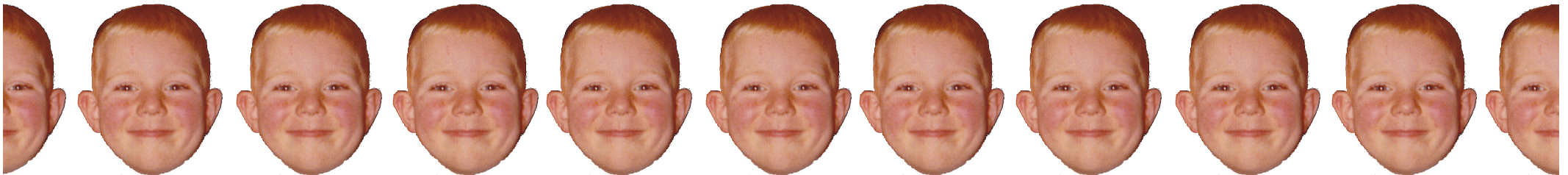

5/6

Alla matematiskt möjliga universa finns på riktigt.

Några av dessa innehåller självmedvetna understrukturer (self-aware substructures, SAS) och människan är ett exempel på en sådan struktur.

Multiversum upprepar sig självt efter ungefär $10^{10^{118}}$ meter. Där finns en perfekt kopia på dig själv.

Is “the theory of everything” merely the ultimate ensemble theory? Max Tegmark, 1998, Princeton

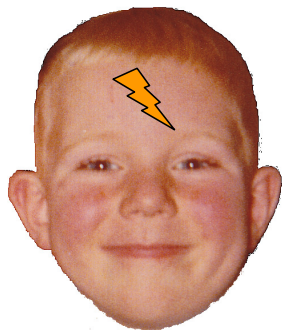
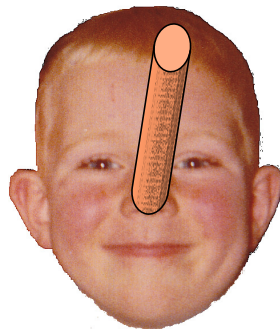

Max Tegmark:

- I Samma konstanter, samma universum varje $10^{10^{118}}$ meter
- II Olika konstanter, 10^{500} varianter
- III Alla kvanttillstånd är reella (Many Worlds)
- IV Olika fysiska lagar och matematiska strukturer

Alan Guth: Allt som *kan* hända *kommer att* hända.

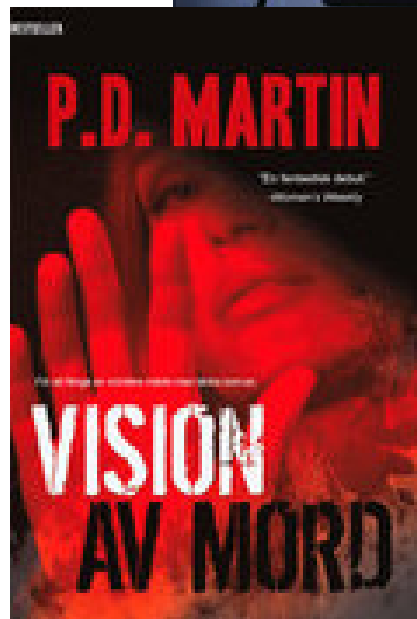
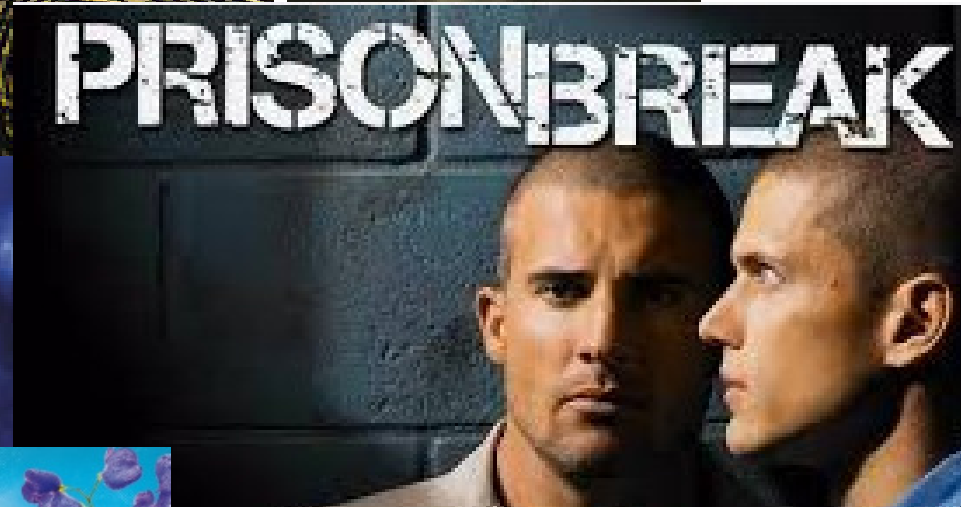
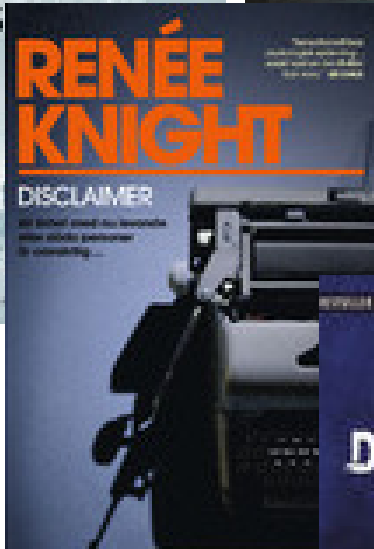
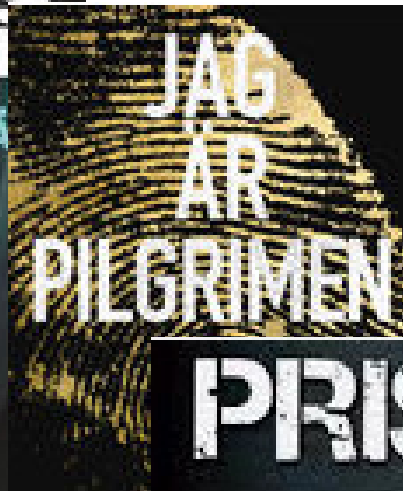
$10^{10^{118}}$ meter

Är dessa hominider matematiskt möjliga?
Kan Rudolf flyga i ett universum med andra fysiska lagar?

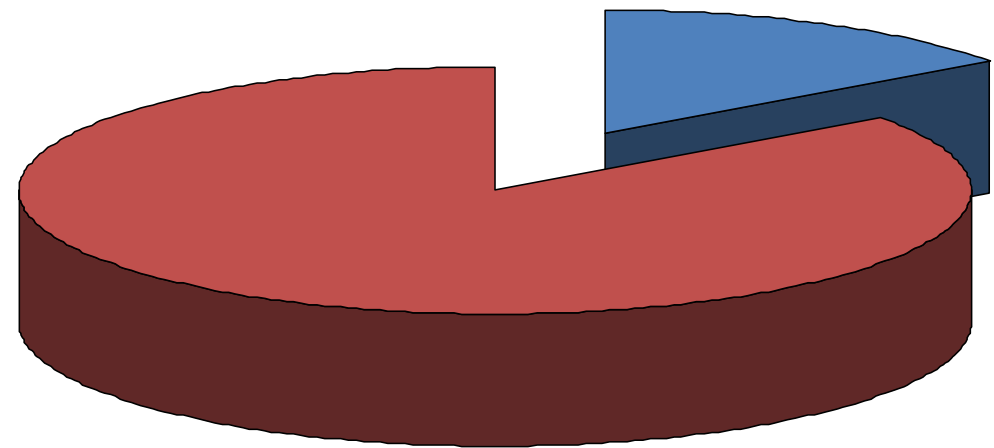
Alan Guth:

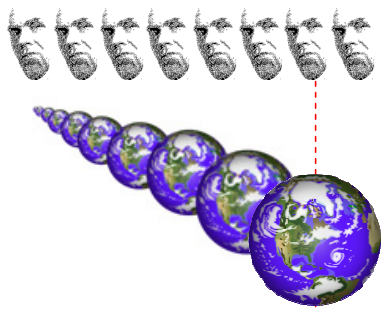
Allt som *kan* hända *kommer att* hända. Men i en delmängd av Multiversum händer det med olika sannolikhet.

En delmängden behövs därför för att kunna bedriva vetenskap.

Kor med två huvuden är normalt i multiversum men inte i en delmängd av multiversum.

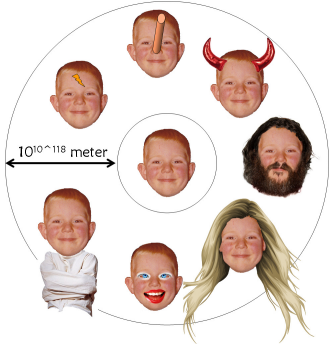
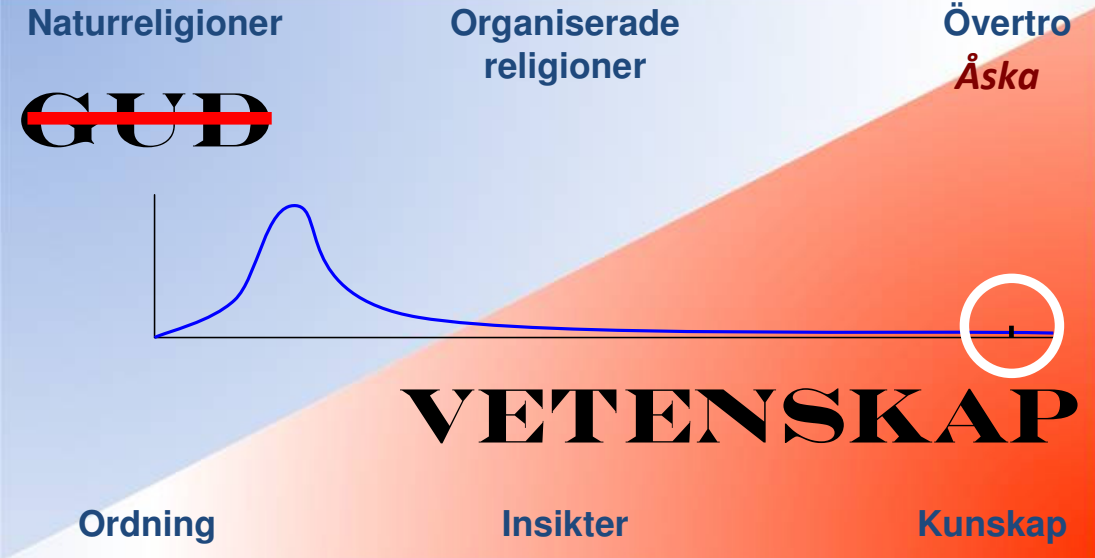
- Förutsättningar för BB $10^{10^{123}}$
- Big Bang densitet 10^{60}
- Expansionshastighet 10^{120}
- Naturkonstanter 10^{500}
- Stabil planet 10^{281}
- Stabilt protein 10^{164}
- Enkel cell 12 proteiner 10^{63}
- Avancerat ekosystem 10^{390}

$$10^{25} \times 10^{80} \times 10^{45} = 10^{150}$$

sekunder x elementärpartiklar x reaktioner / sek

[Något]

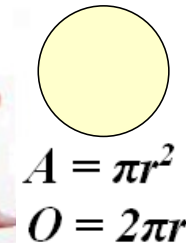
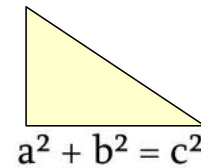
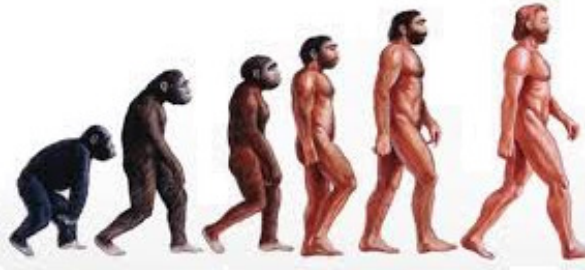
Big Bang 10^{80}

Naturen Liv Evolution
 ~ Modifierad avkomma
 Anpassning och naturligt urval

Människa
 Språk och kommunikation
 om abstrakta objekt

3 skrivfel
 per celledelning
 100 skrivfel
 per generation

$$F = (G * m_1 * m_2) / r^2$$

$$E = mc^2$$

0

$$0 = 0$$

$$0 + 1 = 1 + 0$$

$$1 - 1 = 0$$

$$[P^1, P^{-1}] = 0$$

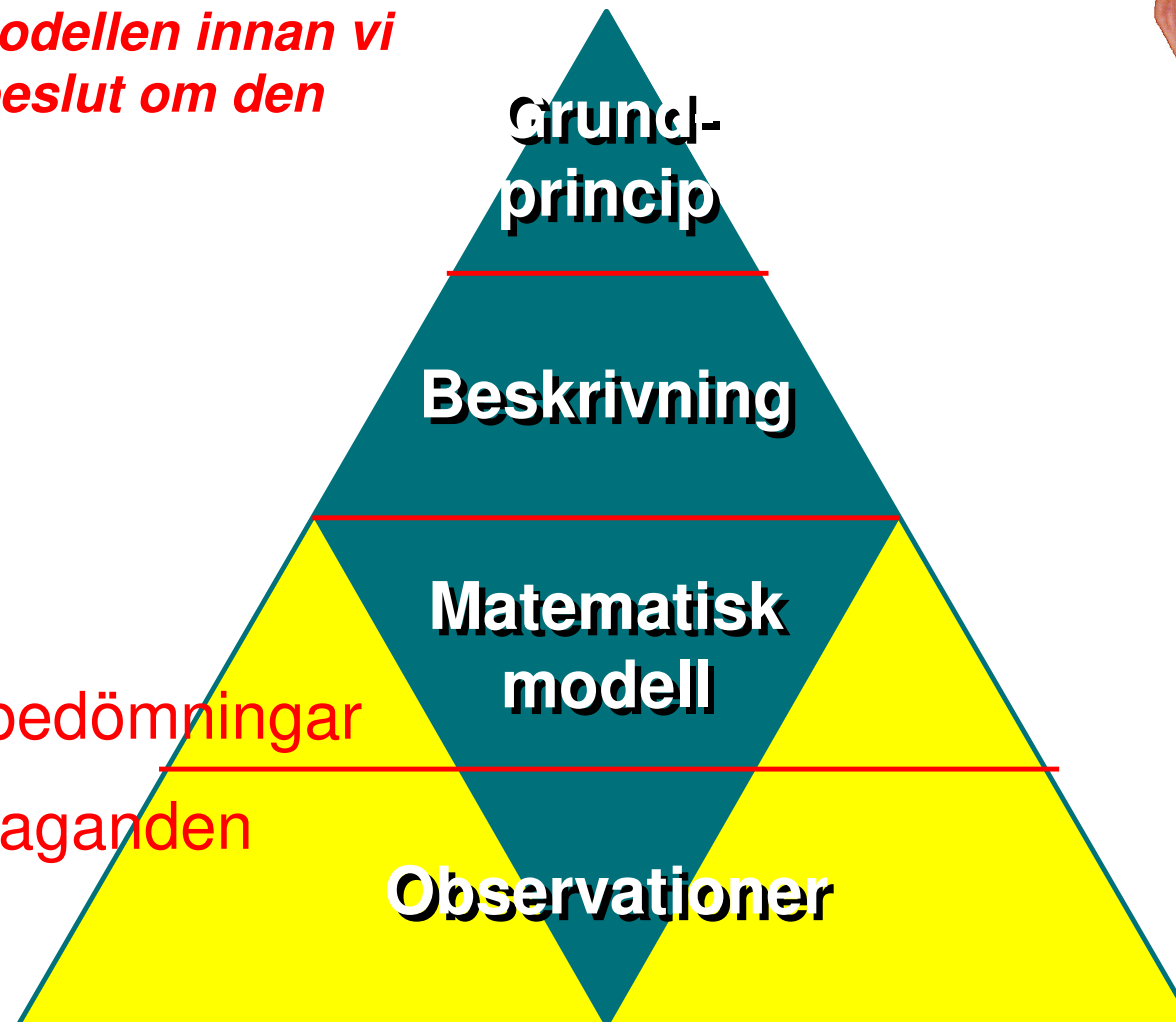
Sista steget innan tillstånd: "Ta oss från A till Ö"

En förutsättning för att få modellen godkänd

Ö

*En kontroll av att vi har
förstått modellen innan vi
fattar beslut om den*

Expertbedömningar

Antaganden

**Grund-
princip**

Beskrivning

**Matematisk
modell**

Observationer

Insamling, bearbetning och tillämpning av data

KONTROLLER

A

Förutsättningar för BB $10^{16} \cdot 10^{23}$ Kosmos började existera, *Borde, Guth och Vilenkin (BGV-teoremet)* skapat av sig självt, *Stephen Hawking*

Big Bang densitet 10^{60} från (nästan) ingenting, *Stephen Hawking, Laurence Krauss*

Expansionshastighet 10^{120} helt utan syfte, *Krauss, Hawking, Dawkins, Harris, Coyne*

Naturkonstanter 10^{500} bosatt av biokemiska marionetter, *Richard Dawkins, Sam Harris*

Stabil planet 10^{281} vars tankar är illusioner. *Sam Harris, Jerry Coyne*

Stabilt protein 10^{164}

Enkel cell 12 proteiner 10^{63}

Avancerat ekosystem 10^{390}

$10^{25} \times 10^{80} \times 10^{45} = 10^{150}$
sekunder x elementärpartiklar x reaktioner / sek

[Något]

Big Bang 10^{80}

Naturreligioner Organiserade religioner Övertro
GUD Åska

Ordning Insikter Kunskap

VETENSKAP

Naturen Liv Evolution Människa
Modifierad avkomma Anpassning och naturligt urval Språk och kommunikation om abstrakta objekt

$F = (G * m_1 * m_2) / r^2$

$E = mc^2$

$a^2 + b^2 = c^2$

$0 = 0$

$0 + 1 = 1 + 0$

$1 - 1 = 0$

$[P^1, P^{-1}] = 0$

3 skrivfel per celledelning
100 skrivfel per generation

$A = \pi r^2$
 $O = 2\pi r$

<http://www.pnas.org/content/107/8/61.short>

Förutsättningar för BB $10^{16} \cdot 10^{23}$ Kosmos började existera, *Borde, Guth och Vilenkin (BGV-teoremet)* skapat av Gud, från ingenting, som han skapade med fri tanke och fri vilja.

Big Bang densitet 10^{60}

Expansionshastighet 10^{120}

Naturkonstanter 10^{500}

Stabil planet 10^{281}

Stabilt protein 10^{164}

Enkel cell 12 proteiner 10^{63}

Avancerat ekosystem 10^{390}

$10^{25} \times 10^{80} \times 10^{45} = 10^{150}$
sekunder x elementärpartiklar x reaktioner / sek

[Något]

Big Bang 10^{80}

Naturreligioner Organiserade religioner Övertro
GUD Åska

Ordning Insikter Kunskap

VETENSKAP

Naturen Liv Evolution Människa
Modifierad avkomma Anpassning och naturligt urval Språk och kommunikation om abstrakta objekt

$F = (G * m_1 * m_2) / r^2$

$E = mc^2$

$a^2 + b^2 = c^2$

$0 = 0$

$0 + 1 = 1 + 0$

$1 - 1 = 0$

$[P^1, P^{-1}] = 0$

3 skrivfel per celledelning
100 skrivfel per generation

$A = \pi r^2$
 $O = 2\pi r$

<http://www.pnas.org/content/107/8/61.short>

Jag kan tänka fritt **Jag kan *inte* tänka fritt**

Jag väljer själv vad jag vill göra

~~Religion~~ Dogmer

?

Vetenskapen

Jag väljer *inte* själv vad jag vill göra

Jag kan tänka fritt **Jag kan *inte* tänka fritt**

Jag väljer själv vad jag vill göra

Religion Dogmer

?

Vetenskapen

Jag väljer *inte* själv vad jag vill göra

www.igitus.se